

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Bijlage 1 bij ledenbrief

Wetsvoorstel modernisering vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen

Uitgangspunten wetsvoorstel

- Gelijk speelveld private ondernemingen en overheidsondernemingen
- Organisatievorm activiteit niet van belang
 - Samenwerking zo min mogelijk fiscaal belemmeren
- Administratieve lasten zo beperkt mogelijk houden

Hoofdregeel

Belastingplichtig, tenzij

- Geldt zowel voor directe als indirecte overheidsonderneming
- Gemeente als rechtspersoon is belastingplichtig (saldering verschillende directe ondernemingen dus mogelijk)
- Subjectieve vrijstellingen uit conceptwetsvoorstel zijn daarom objectieve vrijstellingen geworden

Ondernemingsbegrip cf IB / Vpb

- Duurzame organisatie van arbeid en kapitaal
- Deelname aan het economische verkeer
- Winstoogmerk (winst redelijkerwijs te verwachten / vaker dan incidenteel exploitatieoverschot)
- Afwezigheid winstoogmerk: (potentieel) in concurrentie treden
 - structureel verliesgevend ≠ onderneming o.g.v. jurisprudentie
 - dienstverlening tegen of onder kostprijs ≠ onderneming (DVO!?)
 - vermogensbeheer ≠ onderneming

Objectieve vrijstellingen

Niet tot de winst behoren voordelen uit:

- interne activiteiten (alleen directe overheidsonderneming) (voor eigen kring ≠ onderneming)
 - Verricht binnen gemeente of van/aan 100%-gelieerde private rechtspersoon
 - Als deel activiteiten buiten eigen kring: gehele organisatie is onderneming, maar vrijstelling voor activiteiten binnen eigen kring
 - Bijv. eigen dienst voor repro, beveiliging, schoonmaak, huisvuilophaal of post
 - Op verzoek: geen vrijstelling
- activiteiten i.v.m. uitoefening overheidstaken (voor zowel directe als indirecte overheidsonderneming)
 - Als voor BTW als overheid wordt gehandeld

- Open norm
- Geen concurrentie
- Op verzoek: geen vrijstelling
- activiteiten i.v.m. quasi inbesteding (alleen voor indirecte overheidsonderneming)
 - Activiteit niet uitbesteden aan markt, maar zelf doen, in afzonderlijke, voor 100%-gelieerd privaatrechtelijke rechtspersoon
 - Op verzoek: geen vrijstelling
- activiteiten i.k.v. samenwerking (voor zowel directe als indirecte overheidsonderneming)
 - samenwerking gebaseerd op GR (reële samenwerking)
 - bijdrage in kosten naar evenredigheid van afname
 - activiteiten verricht voor participanten
 - activiteiten zouden ook zijn vrijgesteld als participant ze zelf zou doen
 - op verzoek: geen vrijstelling
- keuze om een vrijstelling niet toe te passen geldt cumulatief voor alle vrijstellingen.

Subjectieve vrijstellingen

- Uit publieke middelen bekostigd onderwijs
 - 90/10 eis voor activiteiten
 - 70/30 eis voor bekostiging
 - Zo niet, objectieve vrijstelling voor onderwijsdeel
- Academische ziekenhuizen
 - Voor wettelijke zorgtaken (basiszorg, topreferente zorg en (fundamenteel) onderzoek)
 - 90/10 eis voor activiteiten
 - Zo niet: objectieve vrijstelling voor zorgtakendeel
- Zeehavens (overgangsrecht i.v.m. gevolgen voor internationale concurrentiepositie)
 - Havenbedrijf Rotterdam N.V., Havenbedrijf Amsterdam N.V., Zeeland Seaports N.V., Groningen Seaports N.V., N.V. Port of Den Helder, Havenschap Moerdijk.

Toelichting op het overzicht

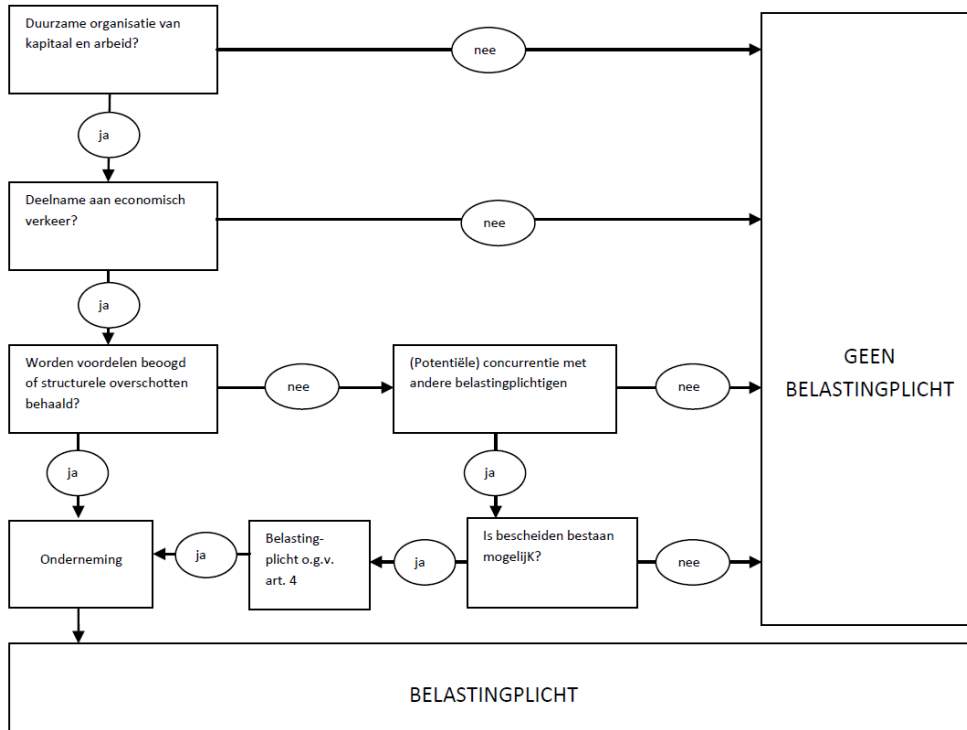
Onderneming

Niet meer de afzonderlijke ondernemingen binnen de gemeente zijn belastingplichtig, maar de gemeente als rechtspersoon. Dat heeft als voordeel dat de positieve en negatieve resultaten van deze ondernemingen kunnen worden gesaldeerd. Als geen winst wordt beoogd en activiteiten structureel verlieslatend zijn of tegen of onder kostprijs worden aangeboden, is geen sprake van een onderneming. Een onderneming is een organisatie van kapitaal en arbeid, die deelneemt aan het economische verkeer en een winst oogmerk heeft. Is het winst oogmerk onduidelijk, dan is ook sprake van een onderneming als in concurrentie wordt getreden met een private onderneming. Is een activiteit structureel verlieslatend of kan een particulier er geen 'bescheiden bestaan' van hebben (bijv. uitsluitend dienstverlening tegen kostprijs of lager), dan is geen sprake van een onderneming. Wij schatten in dat veel activiteiten niet door de 'ondernemingspoort' komen.

OverheidsBV's en -N.V.'s zijn naar hun aard met hun hele vermogen belastingplichtig en overheidsstichtingen en -verenigingen voor zover ze in concurrentie treden.

Of sprake is van belastingplicht ziet er schematisch als volgt uit (bron: memorie van toelichting):

Schema 1

Objectieve vrijstellingen

Komt een gemeentelijke activiteit wel door de ondernemingspoort, dan gelden de volgende subjectieve vrijstellingen:

1. Vrijstelling voor interne dienstverlening.
2. Vrijstelling voor quasi-inbesteding (gemeente neemt bijv. diensten af van eigen BV).
3. Vrijstelling voor uitoefening van overheidstaken of publiekrechtelijke bevoegdheden, tenzij in concurrentie wordt getreden.
4. Vrijstelling voor samenwerking, mits gebaseerd op de Wet gemeenschappelijke regelingen, de deelnemers voor de betreffende activiteit ook zouden zijn vrijgesteld en een evenredige bijdrage in de kosten wordt geleverd.

Ook voor overheidsBV's, -N.V.'s, -stichtingen en -verenigingen kunnen vrijstellingen 2, 3 en 4 gelden. Op verzoek kan de vrijstelling achterwege worden gelaten (deze keuze geldt dan cumulatief voor alle vrijstellingen), bijv. als kostentoerekening aan onbelaste en belaste onderdelen moeilijk is.

De samenwerkingsvrijstelling geldt niet voor dienstverleningsovereenkomsten (DVO's). Maar als bij een DVO alleen tegen of onder kostprijs diensten worden verleend, komt de activiteit niet door de ondernemingspoort.

Subjectieve vrijstellingen

Voor zes zeehavens geldt voorlopig een subjectieve vrijstelling. Ook voor academische ziekenhuizen en voor uit publieke middelen (>70%) bekostigd onderwijs gelden subjectieve vrijstellingen, mits 90% of meer van de activiteiten uit zorgverlening/onderzoek resp. onderwijs bestaat. Is dat niet zo, dan gelden objectieve vrijstellingen voor het zorg-, onderzoek- en onderwijsdeel.